

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' קדושים כ"ז ניסן תשע"ט

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 607

פנינים יקרים לימי הספירה

הא לחמא עניא - לחם עוני בחינת לית ליה מגרמא כלום - שעדיין לא מתברר הדעת, רק בשעה שיצאו בני ישראל בנפלאות הבורא שנגלה להם וגאלם ולא מצד האדם. ובאמת אין לחם אלא תורה אבל מצינו המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר. ומ"ש עני הכוונה לעני מן הדעת אלא שאח"כ בימי הספירה נתברר הדעת וזוכין לת"ת וזוכים לעושר הרוחני.

כל הג' רגלים זכר ליציאת מצרים כי בפסח זמן חירותנו, אח"כ במתן תורה הבינו שמכוון זה החרות שהוא כדי לצאת מן הטבע לקבל כח אלקות במתן תורה כמש"כ אני ה' אלקיך וכו', אח"כ כשזוכין להתמשך אחר עלמא דחירות שהוא עיקר השמחה בחג הסוכות, מעין זה נוהג בכל שנה שבפסח נפתח פתח החירות, אח"כ בימי הספירה ושבעות צריכים במכוון זה החרות, וכשמבין זה שב בתשובה בר"ה ויוהכ"פ כדי שיזכה להתמשך אחר החרות ואח"כ זוכים לשמחה השלמה.

תנן מה בין פסח ראשון לשני, הראשון אסור בבל יראה ובל ימצא והשני חמץ ומצה עמו בבית. ועוד הראשון נוהג כל שבעה והשני יום אחד (פסחים צה ותוספתא) בפנינים לאדמו"ר מליובאוויטש הבחין בין צדיק המתנהג כל ימיו בדרך התורה לבעל תשובה שניתנה להם האפשרות לתקן ולהשלים את העבר, ונראה לי לקשר ענין זה לספירת העומר שצדיק המתנהג כל ימיו בדרך התורה זוכה בכל שנה להתחיל את תיקון הנפש מיום האחד בספירה עד יום המ"ט אבל בעלי תשובה "תופסין" הזדמנויות להתעורר בתשובה בפעם החד יומי, כלשון הזהר בשעתא חדא וברגעא חדא שיש בו ערך בפני עצמו כפסח שני. ובוזה בכה רבי יש קונה עולמו בשעה אחת.

בליל הפסח האירה התעורותא דלעילא כל אותן האורות מאין סוף. למחרת נסתלק הגלוי וחזרו להיות כמו קודם ההתעוררות. ובמ"ט ימי הספירה מחזירים על ידי עבודת האדם את כל המדרגות שהאירו מלמעלה עד שבשבעות מגיעים ע"י העבודה לאותן המדרגות ואפילו יותר ממנה.

איתא ברמ"א (או"ר תעו, ב) נוהגים בקצת מקומות לאכול בסעודה ביצים זכר לאכלות משום שליל ת"ב נקבע בליל פסח ימי הספירה מקבילים לאכלות על חורבן ביהמ"ק, כך שההתעסקות בימי הספירה לתקן פגם שנאת חנם. וכן איתא שמחשב"ה אותיות בשמחה לרמוז על שמחה פנימית.

העבודה דיציאת מצרים היא רק על הנפש האלקית, אך בשביל קבלת התורה שהיא התגלות אלקית למטה צריכים לברר ולזכך גם את הנפש הבהמית. וזהו התוכן הרוחני של עבודת העומר שהוא משעורים מאכל בהמה, וע"י בירור וזיכוך הנפש הבהמית עולים נצוצות הקדושה (הנקרא גם מלאכים) בשרשם.

(מתוך חסידות מבוארת על האדמו"ר הזקן)

כנגד מ"ח דברים שהתורה נקנית בהם יש מ"ח ימים שבספירת העומר להתכונן למתן תורה, וביום המ"ט חוזרים על כל הקנינים להיות מוכנים היטב. לפי"ז יש להתבונן בכל יום בימי הספירה בקנין התורה שכנגדו בפ"ו במסכת אבות.

לגבי נדיבות הלב כל חד לפום מה שמשער בלביה וכן בהרגשת הטעמים באכילת המן וכן בנתינת התורה יש חילוקים והוא הנקרא תורה שבע"פ. גם זה הוא מצד הכנת בני ישראל. ועל זה הוא יציאת מצרים, ימי הספירה קודם מתן תורה התלוי לפי הכנתו. וזה יהיה לעתיד בגמר מעשה דעוה"ז וההשתדלות בסור מרע שהוא הכנה לעשה טוב.

(מתוך צדקת הצדיק)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א ז' ניסן תשל"ה ה'אבא לזכרו ע"י א.א.

ג

ובכדי למלא את תפקידו ולהגיע לכזו בחינה, הוא צריך לחפש בעצמו את המידה הרעה שיש בו, שהיא שורשו וחיותו. אלא שטבע בני האדם שהם מתביישים, ומעדיפים לא לגלות את המידה הרעה שלהם. ולכן כשהוא נכשל עם המידה רעה שלו, הוא נשבר, ומנסה לתרץ את עצמו, מכיון שלא מתאים לו שיש לו את המידה רעה הזו. הגאווה שלו לא מרשה לו. הוא מפחד שיגידו עליו שהוא גנב, או שודד, או רוצח, ולכן הוא מחפש כל דרך אפשרית להסתיר את זה כדי שהשני לא ידע מהרע שלו. אולם דווקא עם הרע הזה שהאדם נברא הוא צריך למלא את התפקיד שלו בעולם הזה, שבאמצעותו יגיע להכרת הבורא. כי "מבשרי", מהבשר הגשמי שלי ומהמידה רעה שלי - "אחזה אלוהים". ואז הרע הזה הוא טוב. כי באמת אין רע בעולם ואין טוב, רק באם הוא מונע את עצמו מהמדה הרעה הזו, והוא ממלא את התפקיד של הטוב, הרע בעצמו נהיה טוב. ואם הוא משלים את הרצון של המידה הרעה הזו, אזי הטוב נהיה רע. דבר זה אנו למדים מפרשתו של יוסף הצדיק, שהבחינה שלו היתה במדת יסוד, ובזה היה התפקיד שהוא היה צריך למלא, שעייז יחיה עם הרבש"ע כגמול עלי אמו. וכשירד למצרים לבית פוטיפר רצתה אשתו שיוסף יחטא עמה וימלא את רצון המידה הרעה הזו בגוף, אך רצון ה' היה שימלא את תפקיד המידה הרעה הזו בנפש, דהיינו שימנע מהרע ולא יעשה אותו. וכיון שהמידה הרעה הביאה אותו אל תכליתו, אם כן הרע בעצמו הוא טוב, ובמידה זו דוקא הוא נעשה מרכבה למידת יסוד.

כל זה נכלל בפירוש רש"י שיוסף ניצל מן

העבירה ע"י שנראתה לו דמות דיוקנו של אביו. דמות דיוקנו של אביו שנראתה לו היתה סיבה מאת ה' להחליש את כח הרע, ועייז יכל יוסף להבין ("דהרעהרן") את שורש האין שלו, שהוא בעצמו לא יכל לעמוד נגד המידה הרעה הזו, ולראות ש"לולי ה' עזרתה לי כמעט שכנה דומה נפשי", כי לולי הסיבה ששלח לו ה' לא היה יכול לעמוד בנסיון. זה הכוונה באומרם "נראית לו דמות דיוקנו של אביו". דיוקנו של אביו" הוא יעקב, בחינת תפארת, דהיינו מלכות דקדושה דלית לה מגרמה כלום. אין. מציאות שאין בה כל קיום. כי הקדושה אין לה קיום מעצמה, רק מ"בשרי אחזה אלוהים" המקיים אותי, כמו שנאמר "והחכמה מאין תמצא". ויוסף הצדיק בשעה שהיה בסכנה הגדולה ביותר, ולולי ה' שהיה בעזרתו כמעט שנכשל ומילא את רצון המידה הרעה, אז הוא שמע ("דהרעהרעט") את בחינת תפארת, דהיינו את יסוד האין שלו ואת הסיבה המקיימת אותו, וראה כי לולי ה' עזרתה לי - אם לא היו נותנים לו את בחינת תפארת שהיא דיוקנו של אביו - לא היה יכול להתחזק. ואז הבין כי באם ימלא את רצון המידה הרעה - שנשלחה אליו כדי שיגיע ממנה לבחינת תפארת דקדושה - הנה הוא הולך למסור את הבחינה של מלכות דקדושה אל הקליפות, לידי מלכות דסט"א. כי אותה מידה רעה שיש לו אם ימלא את יעודו וימנע ממנה, הנה הוא במלכות דקדושה, ובאם לא, הוא מלכות דסט"א. ומזה גופא הוא התחזק. מהכרת האין שלו הגיע להכיר שהרבש"ע הוא שהאיר לו להשיג את בחינת תפארת - דיוקנו של אביו, וזו היתה סיבה מאת ה' בכדי שיוכל להתחזק.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

ד

ביאור הענין הוא: באותה מידה רעה שאדם נברא בה הוא מעצמו אינו יכול להתחזק כנגדה, והקב"ה גם לא דורש ממנו שיתחזק בעצמו, כי האהבה הרעה הזו שיש לו היא כל היסוד של תיקון נפשו, והקב"ה נתן לו את המידה הזו כדי שיגיע ממנה לשלימות, דהיינו שיגיע למציאות אין - זה לעומת זה - כמו שהחכמה מאין כך הבורא עולמים הוא אין. וע"י שיראה שאינו יכול להתגבר לולי עזרת ה' יראה שהוא בעצמו אין, ושיש כח בלתי מושג המנחה אותו. ולמרות שכח זה הוא נעלם מכל, "השכל הנעלם מכל רעיון", ע"י שיגיע לבחינת אין יחיה עם האין המקיים אותו.

להכרה זו הוא מגיע ע"י שרואה בעצמו שאינו יכול לעמוד נגד הכח הרע שהוא התפקיד שלו בעולם, כי בענין זה הרבש"ע הוא השליט. ועל כן דוד המלך ביקש "הוציאה ממסגר נפשי", הנפש שלו אסורה במסגר והוא ביקש מהרבש"ע שיוציא אותו מן ההסגר. במידה זו האדם לא יכול להתחזק מעצמו כי מדה רעה זו היא האדם בעצמו, ובה ניכר ההבדל בין הרבש"ע ובין האדם. ואף דוד המלך אחר שהרג את יצרו היה נדמה לו שהוא חי עם אהבת הבורא ואינו צריך לסיבה שתמנע אותו, גם הוא לא היה יכול לעמוד בנסיון. בשביל התפקיד שעל האדם למלא הוא מקבל אהבה טפילה של מדה רעה, בכדי שיגיע ממנה לאהבה אמיתית. כנגד האהבה הטפילה הזו הוא לא יכול להתחזק מעצמו, כי לא הוא השליט, השליט הוא האחד, שהוא יחיד בעולמו, וכולם צריכים לראות שהוא הממלא כל עלמין, לכן הוא נתן באדם מידה רעה כדי שיראה ויבין שהוא לא יכול להתחזק נגדה.

בכדי שהאדם יוכל להתחזק שולח לו הרבש"ע סיבה, כמו ששלח ליוסף הצדיק דמות דיוקנו של אביו, הסיבה הזו מחלישה את הכח הרע שהרבש"ע נתן בו כדי להראות לו שהוא לא יכול מעצמו להתחזק, בזה הוא מראה לו שהוא השליט. הנה לרגע הוא נותן בו כח שמבטל את הטבע הרע שלו. באותו רגע מתחילה הבחירה. קודם לכן הוא לא יכל להתחזק, בכדי שיכיר את בוראו. כי ידיעת הבורא תושג לאדם מזה שהוא אינו יכול להתחזק. ולכן הקב"ה לא מעניש את האדם על הפגם שפגם, כמו שאנו רואים אצל דוד המלך כשאמר 'חטאתי' אמר לו נתן הנביא "גם ה' העביר חטאתך לא תמות". כי הקב"ה אינו מעניש את האדם על הפגם שפגם בו, לא את הגנב בגניבתו, ולא את הרוצח ברציחתו, וכל כיוצא בזה. האדם נענש על הבחירה שלא בחר בטוב אחרי שבאה אליו הסיבה. אחרי שהקב"ה שלח לאדם סיבה של יראה שתחליש את הכח הרע, באותה נשימה הוא נברא בריאה חדשה ללא המידה הרעה שלו (כי בכל נשימה ונשימה אדם נברא מחדש). הפחד הזה שנגרם לו ע"י הסיבה הביא לכך שבאותה רגע נשתנתה כל המציאות שלו, והטבע הרע שהוא נברא בו אינו בוער בו עתה, באותו רגע הוא יכול להתחזק, ועל זה שלא התחזק הוא נענש. כי הוא הרי הרגיש בנפשו שאין בו את הטבע הרע שלו, ואם כן הוא ידע שיש בכוחו להתחזק, ואם אז לא התחזק - על זה הוא נענש. לעולם הוא לא נענש על מה שאח"כ נכשל, רק על מה שלא התחזק כדי שלא יכשל. אחרי שלא התחזק הרבש"ע לקח ממנו את כח הבחירה והוא חוזר בחזרה לטבעו, עכשיו הוא שוב אותו גנב שאינו יכול להתנגד נגד טבעו.

המשך יבוא אי"ה

המשך פנינים יקרים

החלוקה המפורסמת ביותר של ימי הספירה היא החלוקה לז' מדות שכל אחת כלולה מז' מידות כגדפס בסדורים. ובעבודת הנפש: חסד הוא ענין אהבה ורגש הנהיגה, גבורה הוא ענין היראה ותנועת הצמצום, תפארת הוא ענין הרחמים והמיווג, נצח הוא ענין התחזקות להוציא לפועל את רצון הנהיגה וההשפעה, הוד הוא ענין הכניעה וההודאה שהכל מאתו יתברך שמו, והיסוד הוא ענין התקשרות אמיתית ומלכות ענינה הנהגת השפלות כלפי המשפיע. גם ענינה לסדר כל ההשפעות שיגיעו למקומן כתפקיד המלך.
(מאמרי הגר"י)

הסכום: בשבוע הראשון יעלה בידינו עניני תיקון הגאווה, והתחזקות בלמוד אליבא בהלכתא לשמה. בשבוע השני ענינו להתחזק באהבה וחסד גם במצבים של העלם וחשך. בשבוע ג' להתגבר בזריות ושמחה. בשבוע הרביעי למוד תורה לשמה וקבלת יסורים באהבה. בשבוע החמישי להתחזק באמונה ותמימות. בשבוע השישי להתחזק בקדושה מתוך שמחה להיות טופח על מנת להטפח. בשבוע השביעי הכנה לחג השבועות.
(על פי הרמח"ל)

כשם שבימי הספירה ממשיכים אורות חסדים לשרש המדות שבנפש כך ממשיכים אורות של יראה לנפש. יראה זו מורגשת אצל רוב בני אדם ולכן נחשבים ימי הספירה לימי הדין וקרה בהם מה שקרה...

ימי הספירה הם זמן של "תיקון המדות". העבודה דתיקון המדות היא סוגיא גדולה בתורת המוסר העוסק בעקירת מדות רעות וקנין מדות טובות. במאמרי החסידות חותרים לעומק יותר בהכנעת המדות בראשם הישות שבאדם דכשאדם מרגיש מאד את ה"אנכי" שלו (דעם "איך") הרי זה גורם לכל המידות הרעות. האדמו"ר הזקן זיע"א מפרש הכתוב וספרתם לכם (ויקרא כו, טו) מלשון בהירות שהאור האלקי העליון יאיר את האדם (ה"לכם") כפי שהוא למטה שיתגלה בהם אור אין סוף בלי שום הסתר פנים באמצעות העבודה על המדות בימי הספירה. המועיל גם על איברי הגוף הגשמי וכמאמר בקרבך קדוש, והבן.
(מתוך חסידות מבוארת על האדמו"ר הזקן)

איתא בבית שמואל (אבן העזר סק"ז ס"ק כ) שכותבים אייר מלא כי הוא ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל ובהגהות רעק"א שם שהוא סוד ד' רגלי המרכבה. וצ"ב הקשר בין חדש אייר לד' רגלי המרכבה? ויש לומר דהנה חודש אייר מיוחד מכל חדשי השנה שיש בה מצוה מיוחדת-מצות ספירת העומר שמונים את הימים. נמצא שהזמן והמצוה קשורים זה בזה בדומה למרכבה של איברים קדושים ומובדלים מעניני עוה"ז רק למענו יתב"ש כך גם בימי הספירה הקשורה אל גוף הזמן ונמצא דעצם הזמן דחודש אייר דומין וקשורים למרכבה לה'...

וספרתם לכם ממחרת השבת וכו' שבע שבתות וכו' (ויקרא כג, טו) הלשון שבת-שבתות מטרחה לדייק מאחר וענין הספירה טהרה וקדושה לכן נאמר בלשון שבת שמעניקה קדושה אף לשבת ימי המעשה.

וספרתם לכם ממחרת השבת דרשו חז"ל (מנחות סה) ממחרת השבת ולמה נקרא שבת? כי יום הראשון של פסח דומה לשבת שבאה על ידי התערותא דלעילא ורק מספירת העומר ואילך באה ההתערותא דלתתא.

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים
5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02
מייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים 9105

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

